

ดัชนีความอุดมสุขมวลรวมของคนไทย : ความสำคัญของภาคประชาชน (THAI WELL-BEING COMPOSITE INDEX : THE IMPORTANCE OF PEOPLE PARTICIPATION)

สาสินี เทพสุวรรณ 4837583 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชาชนและสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.นิทรรศ์ เกรป, Ph.D., อร.ว. จำปาภากา, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และวิธีการสำหรับหาค่าดัชนีความอุดมสุขมวลรวมในเชิงภาวะวิสัย 2) หาความแตกต่างของดัชนีความอุดมสุขมวลรวมเชิงภาวะวิสัย จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และกลุ่มอาชีพ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความอุดมสุขเชิงอัตลักษณ์และเชิงภาวะวิสัย ซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลติดตามของโครงการ “วิจัยบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างมีส่วนร่วมในภูมิภาคตะวันตก-การพัฒนาตัวชี้วัดความอุดมสุข จังหวัดชัยนาท พ.ศ.2548” ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล จากกลุ่มตัวอย่างอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 1,838 คน

ในการศึกษาครั้งนี้การหาดัชนีความอุดมสุขมวลรวมประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด ซึ่งแบ่งการวัดได้เป็น 3 แบบ คือ 1) การวัดความอุดมสุขในเชิงอัตลักษณ์โดยการใช้วิธีการประเมินระดับความอุดมสุขของคนเองเป็นคะแนนตั้งแต่ 0-10 2) การวัดความอุดมสุขมวลรวมในเชิงภาวะวิสัยโดยการถ่วงน้ำหนักกัน (ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญเท่าเทียมกัน) และ 3) ความอุดมสุขมวลรวมในเชิงภาวะวิสัยโดยการถ่วงน้ำหนักต่างกัน (แต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญแตกต่างกันตามค่าต่อจากปัจจัยบุคคล)

ผลการศึกษาพบว่า ความอุดมสุขในเชิงอัตลักษณ์และความอุดมสุขมวลรวมในเชิงภาวะวิสัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันของมั่นย้ำสำคัญ ดังนั้นในศึกษาเรื่องความอุดมสุขจึงสามารถใช้การวัดเชิงภาวะวิสัยแทนการวัดเชิงอัตลักษณ์ได้

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชายจะมีระดับความอุดมสุขในเชิงอัตลักษณ์และภาวะวิสัยสูงกว่าผู้หญิง กลุ่มตัวอย่างมีอายุมากขึ้นระดับความอุดมสุขในเชิงอัตลักษณ์และภาวะวิสัยจะต่ำยາดคล่อง และกลุ่มเกณฑ์การมีระดับความอุดมสุขในเชิงภาวะวิสัยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่เกณฑ์ และพบอีกว่าการวัดความอุดมสุขมวลรวมโดยการให้ค่าตัวถ่วงน้ำหนักต่างกันซึ่งได้มาจากการบอกเล่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความสุขของประชาชนโดยตรง จะส่งผลให้ระดับความอุดมสุขมวลรวมของประชาชนสูงขึ้นกว่าการวัดแบบถ่วงน้ำหนักเท่ากันและการวัดในเชิงอัตลักษณ์ ดังนั้นในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความอุดมสุขให้แก่ประชาชนไทยอย่างแท้จริง รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลัก

คำสำคัญ : ความอุดมสุข/ความสุข/ดัชนีมวลรวม/ชัยนาท

93 หน้า

THAI WELL-BEING COMPOSITE INDEX : THE IMPORTANCE OF
PEOPLE PARTICIPATION

SASINEE THAPSUWAN 4837583 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORS : ROSSARIN GREY, Ph.D., AREE JAMPAKLAY, Ph.D.

ABSTRACT

This study has three objectives: 1) To explore components, indicators and methods for the composite index of objective well-being; 2) To explore differences of the composite index of objective well-being according to sex, age and occupation group and; 3) To conduct a quantitative study exploring the relationship between subjective and objective well-being. The researcher employed secondary data from the "Well-being Indicators: The Study in Western Thailand" Project conducted in Chainat by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University, and selected 1,838 people aged 20 years and over as samples

The composite index was composed of 6 components and 16 indicators. The researcher applied three methods to measure the index: Self-assessment of subjective well-being with the score ranged from 0 to 10; Assessment of the composite index of objective well-being with equal weighted components and; Assessment of the composite index of objective well-being with different weighted components.

The study revealed that there was a significant unidirectional relationship between subjective and objective well-being. In other words, objective assessment can be replaced with subjective assessment.

In addition, men were found to have a higher level of subjective and objective well-being than women. People of older ages had a decreasing level of both well-beings. Agricultural workers had a greater level of objective well-being than non-agricultural workers. After setting the composite index with differently weighted components reflecting reasons for happiness given by the samples, the levels of the composite index produced were higher than those indices set for equal weighting and subjective assessment. Therefore, policymakers should rely more on people's opinions about well-being to better lay down policies for people's genuine well-being in the future.

KEYWORDS : WELL-BEING, HAPPINESS, COMPOSITE INDEX, CHAINAT

93 pp.